

Latvijas Disleksijas biedrība
Elvīras iela 13b-36, Rīga, LV-1083
Reģ. Nr. 40008179928
AS Swedbank, IBAN: LV85HABA05510131236538
Tālrunis 29494994
e-pasts: info@disleksija.lv

Valsts kancelejas
direktoram J. Citskovskim
Brīvības bulvāris 36,
Rīga, LV – 1520

Par atteikšanos no saistības ar IZM darba grupu par speciālo izglītību

Vēlamies norādīt, ka Latvijas Disleksijas biedrība (turpmāk LDB) un tās pieaicināta pārstāve Jana Simanovska (biedrība "Latvijas Vecāku forums", turpmāk LVF) kopš 2017. gada 24. marta nepiedalījās IZM darba grupas par izglītojamo ar speciālām vajadzībām sniedzamo pakalpojumu izmaksu modeļa izstrādi darbā un līdz ar to nekādā veidā nav saistāmas ar darba grupas secinājumiem un rezultātiem.

Mēs pārtraucām dalību darba grupā, jo tās vadītāja I.Īvāne un sekretāre Dz.Mergupe-Kutraite ignorēja vecāku nevalstisko organizāciju (turpmāk NVO) pārstāvju paustos viedokļus, slēpa informāciju, atteicās darba kārtībā iekļaut būtiskus jautājumus, un manipulēja ar darba grupas izstrādātajiem materiāliem, kas padarīja visu procesu pilnīgi neefektīvu vecāku NVO līdzdalībai, un arī kopumā padarot visus darba grupas rezultātus par faktos un analizē nebalstītiem.

Tālāk iepazīstinām Jūs ar faktiem, kas mums liek spriest, ka NVO līdzdalība darba grupā bija tikai fiktīva, un ar tās rezultātiem tika manipulēts.

Pirmkārt, Īvāne un Mergupe-Kutraite slēpa būtisku informāciju par speciālo izglītību un tās kvalitāti, gan atsakoties nosaukt valsts budžetu un tā sadalījumu speciālajā izglītībā, gan slēpjot IZM apmaksātos pētījumus speciālajā izglītībā, kuru ieguvām tikai pēc vērsšanās pie IZM valsts sekretāres L..Lejiņas, gan maldinot vecāku NVO un darba grupu, ka IZM veiks kaut minimālu izglītības kvalitātes analīzi pēc LDB sagatavotajiem un darba grupā akceptētajiem aspektiem, bet tomēr to neveicot.

Otrkārt, Īvāne un Mergupe-Kutraite manipulēja gan ar darba grupas protokoliem, gan tajā izstādītajiem dokumentiem. 2016.g. 16. oktobra darba grupas protokolā netika fiksēti VISC ierēdnes M .Reigases apgalvojumi, ka valsts pedagoģiski medicīniskā komisija nedod atzinumus par mācīšanās un valodas traucējumiem vidusskolā, kamēr Reigase IZM atzinumā tiesai par vidusskolēna ar disleksiju tiesībām saņemt palīdzību vidusskolā bija apgalvojusi tieši pretējo – ka šāds atzinums ir jāsaņem atkārtoti. Nākamajā darba grupas sēdē Īvāne publiski kaunināja LDB pārstāvi par šo klažo pretrunu norādīšanu e-pastā visai darba grupai. Šī Īvānes rīcība pierāda, ka IZM paši sevis sagatavotos tiesību aktus interpretē atšķirīgi dažādās situācijās un ka arī darba grupa nebija tā vieta, kur tās dalībnieki drīkstēja norādīt un analizēt problēmas pašreizējā tiesiskajā regulējumā un tā piemērošanā, lai gan šādu pretrunu identifikācija ir būtisks priekšnoteikums uzlabojumiem speciālajā izglītībā.

Biedrība DLB uzskata, ka darba grupā, lai izstrādātu vajadzību grozu izglītojamiem ar speciālām vajadzībām, būtu nepieciešams analizēt esošo situāciju, tostarp to, ka vidusskolās, atbilstoši IZM datiem, nav izglītojamo ar mācīšanās un valodas traucējumiem, lai gan abas grupas ietver skolēnus ar disleksiju, kas ir smadzeņu darbības veids, kas saglabājas visu mūžu – arī vidusskolā.. Neskatoties uz mūsu ierosinājumiem iekļaut šo jautājumu darba grupas dienaskārtībā, Īvāne šo lūgumu ignorēja, pat neatbildot uz vēstuli (sk.J. Simanovskas 05.01.2017. e-pasta vēstuli Īvānei). Īvāne nepieļāva diskusiju arī klātienē 13.01.2017., lai gan tā būtu bijusi tieši saistīta ar sēdē izskatāmo jautājumu. 13.01.2017. darba grupas sēdē, kurā LDB bija uzaicinājusi piedalīties arī MK un NVO padomes locekli R. Bunku, lai mazinātu Īvānes manipulatīvo attieksmi pret vecāku NVO pārstāvjiem, Reigase atkal izteica savus pretrunīgos apgalvojumus, ka vidusskolēnam 2012.g. IZM pieprasīja atjaunot atzinumu par disleksiju, lai gan iepriekš bija apgalvojusi un ar statistiku pierādījusi, ka vidējā izglītībā šādi atzinumi tiek sniegti tikai par jaunieģu invaliditāti. LDB vērsās pie izglītības ministra par voluntāru tiesību aktu interpretāciju; ministrs pārkāpumus Reigases darbībā nesaskatīja.

Kad LDB pārstāve un J. Simanovska norādīja uz pretrunām gan M. Raščevskas izteikumos par mācīšanās traucējumu definīciju Latvijā, gan IZM falsificēto apgalvojumu, ka “mācīšanās traucējumi vidusskolā ir kompensēti”, kas nosaka diskriminējošu izglītības regulējumu un pakalpojumu, Īvāne piedraudēja abas NVO pārstāves izraidīt no darba grupas apspriedes, tādējādi pilnībā izslēdzot šo nozarei būtisko jautājumu apspriešanu.

Īvāne manipulēja ar darba grupā izstrādājamiem dokumentiem – tikai dienu pirms 13.01.2017. sēdes darba grupai tika nosūtīts pilnīgi jauns – no iepriekšējā pusgadā kolektīvi izstrādātā dokumenta atšķirīgs variants, kura autori netika identificēti un nebija atklāti piedalījušies darba grupas darbā. Mums radās iespaids, ka Īvānei jau iepriekš bija vienošanās ar kādām darba grupā neiekļautām personām un/vai institūcijām par darba grupas rezultātiem, bet darba grupa tikai imitēja darbību un lēmumus.

Pēc 13.01.2017. darba grupas sēdes nākamā darba grupas sanāksme tika sasaukta tikai pēc 1,5 mēneša – 24. martā, un līdz tam darba grupai saskaņošanai netika izsūtīts 13.01.2017. sēdes protokols. LDB pārstāve to lūdza saskaņot 24.03.2017. sēdē; Īvāne un Mergupe-Kutraite atteicās to darīt. Abas atteicās iekļaut NVO paustos viedokļus arī pēc sēdes IZM nosūtītājā protokolā, tādējādi izslēdzot no tā visus viedokļus un faktus, ko IZM uzskatīja par sev nevēlamiem. Turklāt, 24.03.2017 sēdē Jana Simanovska – pat pēc daudzkārtējiem lūgumiem – vairs ielaista netika, lai gan viņa bija piedalījusies iepriekšējā sanāksmē un uzskatīja par nepieciešamu piedalīties iepriekšējās sanāksmes protokola apstiprināšanā.

Ar sūdzību par pārkāpumiem darba grupas dokumentu izstrādē, apritē un darba organizācijā vērsāmies pie L. Lejiņas 03.04.2017 (vēstule pielikumā); atbildi nesaņēmām līdz pat 13.05.2017, kas ir pēc 1,5 mēnešiem, kad vairs nebija nekādas nozīmes līdzdalību darba grupā turpināt, jo ar šādu IZM darba stilu vecāku NVO tika liegta jebkura iespēja līdzvērtīgai viedokļu paušanai un argumentētu darba grupas lēmumu pieņemšanai.

Tieši tikpat nevēlama darba grupā jutās arī biedrības Spina Bifida pārstāve Jana Krūmiņa, kas pēc vienas sēdes apmeklēšanas pārliecinājās, cik manipulatīva ir Īvāne un Mergupe-Kutraite pret bērnu ar speciālām vajadzībām vecāku pausto viedokli, un darba grupā dalību vairs neturpināja.

Tāpēc lūdzam 1) izvērtēt Īvānes, Mergupes-Kutraites, Reigases un Lejiņas darbību atbilstību Latvijas Republikas normatīvajiem un IZM iekšējiem tiesību aktiem un 2) nekādā veidā nesaistīt Latvijas Disleksijas biedrību ar jebkādiem darba grupas secinājumiem un rekomendācijām.

Tāpat esam dzirdējuši, ka publiskajā telpā IZM ierēdņi pauž viedokļi, ka LDB piedalās ES struktūrfondu izglītībā apguves procesā. Tie ir pilnīgi nepatiesi apgalvojumi, jo IZM nevienu no LDB un biedrības "Vecāki par izglītību" 2013. gadā paustajiem un MK 13.12.2013 sēdē akceptētajiem priekšlikumiem neiekļāva Izglītības attīstības pamatnostādņēs 2014.-2020, ignorējot valdības pilnvarojumu un 29.12.2013. saskaņošanas sanāksmē panāktās vienošanās. Par šo IZM pārkāpumu L. Straujuma 2014.g. 11. dec. izdeva rezolūciju, uzdodot IZM iekļaut LDB priekšlikumus IAP īstenošanas plānā, ko arī IZM pilnībā ignorēja. Pašreiz IZM no ES fondiem realizētās aktivitātes skolēniem ar mācīšanās traucējumiem ir nezinātniskas, neefektīvas un tendenciozas, un LDB pilnībā norobežojas no tām.

Lūdzam Valsts kanceleju izskatīt arī šos pārkāpumus un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. pantam, jo IZM līdzšinējā rīcība pierāda, ka NVO – sabiedrības pārstāvju-līdzdalībai visos nozares politikas posmos paustajiem un ar faktiem argumentētajiem viedokļiem nav nekādas jēgas, ja tie nesaskan ar IZM iepriekš definētajām aktivitātēm un, iespējams, arī ar jau iepriekš panāktu vienošanos ar paredzēto aktivitāšu veicējiem.

Ar cieņu,

Eva Birzniece, Dr. philol.,
Latvijas Disleksijas biedrības valdes priekšsēdētāja